

فلسطینی‌ها؟

پای برای کوچ اجباری فلسطینی‌ها دارند

ترامپ به تلاش برای آواره کردن ساکنان غزه با توقف جریان کمک‌های آمریکا به مصر ادامه دهد، قاهره قرارداد صلح خود با اسرائیل را لغو خواهد کرد. با این حال، بیشترین کاری که السیسی می‌تواند انجام دهد تعلیق موقت توافقنامه کمپ دیوید است، زیرا می‌داند که عواقب لغو کامل این معاهده برای قاهره غیر قابل تحمل خواهد بود. مصری‌ها می‌ترسند که جاه‌طلبی‌های جهانی ترامپ فراتر از الحاق کانادا و گرینلند دست‌یابی به منابع معدنی اوکراین باشد. آنها معتقدند که با توجه به موقعیت استراتژیک منابع طبیعی فراوان و جاذبه‌های گردشگری، ترامپ حتی ممکن است به صحرای سینا نیز چشم دوخته‌باشد.

جنگ سال ۱۹۶۷ تبعات بسیار زیادی برای مصر داشت. شکست قاهره در این جنگ در برابر اسرائیل، موجب تغییرات بنیادین در سیاست خارجی این کشور شد. امروز مصر به هیچ وجه در خصوص رویارویی نظامی با اسرائیل، صرف‌نظر از اینکه

در غزه چه اتفاقی برای فلسطینیان بیفتد، جدی نیست و با وجود هیاهویی که ایجاد کرده، بعید است شرایطی را برای وقوع یک درگیری فاجعه‌بار دیگر ایجاد کند. دولت مصر حتی با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرد که رؤسای جمهوری مصر و آمریکا در تماس اخیر خود، بر سر موضوعاتی به توافق رسیده‌اند اما در این بیانیه هیچ اشاره‌ای به پیشنهاد ترامپ درباره غزه نشد. در سایر نقاط خاورمیانه، اکثر کشورهای عربی، از جمله اردن، با صدور بیانیه‌هایی محتاطانه، درخواست‌های ترامپ برای آواره کردن فلسطینی‌ها را غزه را رد کردند اما در عین حال هیچ اقدام عملی برای مقابله با این طرح اعلام نکردند. بعید است که پاسخ‌های کشورهای عربی فراتر از بیانیه‌های محکومیت‌باشد. این عادت قدیمی رهبران کشورهای عربی است.

پیشنهاد مصر

قاهره گفته است که در حال آماده‌سازی طرحی برای بازسازی غزه طی سه تا پنج سال، بدون آواره کردن فلسطینی‌ها است. با

مذاکرات روسیه و آمریکا

مذاکرات مسکو و واشنگتن تاثیر می‌پذیرد

حفظ امنیت خود نیز هست. لهستان مجبور است که بین ادراک تهدید از سمت روسیه و عدم انسجام در اروپای غربی تعادل برقرار کند. اگر چه در حال حاضر این کشور فاقد توانایی انجام این کار است، اما این پتانسیل را دارد که یک ترتیب امنیتی را در آینده ایجاد کند. بنابراین در حال حاضر، از بقیه اروپا جدا خواهد شد تا با روسیه و ایالات متحده سازگار شود.

از نظر ترکیه، افول روسیه - که توسط جنگ در اوکراین تسریع شده است - فرصتی برای گسترش نفوذ آنکارا در حوزه دریای سیاه و دریای خزر بوده است. حمایت ترکیه از آذربایجان، که منجر به شکست ارمنستان در جنگ قره‌باغ کوهستانی و متعاقب آن تغییر توازن قوا در قفقاز جنوبی شد، گواه این مدعا است. آنکارا همچنین در تلاش است تا از طریق سازمان کشورهای ترک در آسیای مرکزی نفوذ کند؛ هر چند که ترکیه برای رسیدن به این هدف مسیری طولانی پیش روی خود دارد. ترکیه با مطرح کردن خود به عنوان میانجی بین روسیه و اوکراین، سعی کرده است تا در جناح شمالی نفوذ خود را حفظ کند. اما شاید بزرگترین گشایش استراتژیک ترکیه سه ماه پیش و در خلال سقوط اسد در سوریه رخ داد. سقوط اسد به ترکیه اجازه داد تا در مرزهای جنوبی خود به دستاوردهایی دست یابد. گروه‌های شورشی تحت

حمایت ترکیه قدرت را در دمشق به دست گرفتند و آنکارا به متحدان سوری خود کمک کرده تا کشوری جدید بسازند. با این حال، این گشایش‌ها ممکن است کوتاه‌مدت باشند. تفاهم بین روسیه و ایالات متحده می‌تواند روند افول بین‌المللی روسیه را متوقف کند و در نتیجه اهداف ژئوپلیتیک ترکیه نیز محدود خواهد شد.

نگرانی فوری برای ترکیه تصمیم واشنگتن برای مشارکت عربستان سعودی در مذاکرات خود با روسیه است. آنکارا تمایل داشت خودش در این مذاکرات میانجی باشد. در عوض، واشنگتن موقعیت سعودی‌ها را در این خصوص ترجیح داد. علاوه بر این ترکیه حالا باید با عربستان در سوریه نیز رقابت کند. سعودی‌ها و روس‌ها هر دو ترکیه را یک چالش جدی در استراتژی‌های منطقه‌ای خود می‌دانند. برگزاری دور دوم مذاکرات آمریکا و روسیه در استانبول به ترکیه در جاتی از نفوذ را در این داینامیک منظره می‌دهد، اما در عین حال، برنامه‌های استراتژیک ترکیه را خنثی می‌کند.

در آن سو، جمهوری آذربایجان - یک قدرت متوسط رو به رشد - در حال ترسیم مسیر اقدامات خود است. موقعیت استراتژیک این کشور در تقاطع روسیه، خاورمیانه و آسیای مرکزی به باکو اهرم قدرتمندی می‌دهد و موقعیت

این حال، در خصوص این طرح چالش‌هایی وجود دارد که اجرای آن را دشوار می‌کند. نخست اینکه به گفته کارشناسان، بازسازی ممکن است بیش از یک دهه طول بکشد. بازسازی غزه با فرض باقی ماندن فلسطینی‌ها در نوار غزه بسیار چالش‌برانگیز است زیرا نوار غزه منطقه‌ای بسیار کوچک با تراکم جمعیتی بسیار زیاد است. براساس برآوردها، هزینه آواربرداری در غزه، بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار است، اما مصر می‌گوید این کار نصف مبلغ ذکر شده هزینه خواهد داشت. کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس قول داده‌اند که ۲۰ میلیارد دلار کمک کنند، اما تعهد آنها با توجه به اینکه در گذشته وعده‌های زیادی را زیر پا گذاشته‌اند، مورد تردید است.

بزرگترین سوال این است که بقیه این پول که بیش از ۳۰ میلیارد دلار است، قرار است از کجا تامین شود؟ بعید است که دولت ترامپ تمام یا بخشی از این پول را فراهم کند. خصوصاً اینکه اخیراً دستور اجرایی توقف کمک‌های خارجی آمریکا را نیز امضا کرده است. علاوه بر اینکه مصر در حال حاضر درگیر یک بحران اقتصادی بسیار شدید است. از زمانی که السیسی پس از کودتای ۲۰۱۳ قدرت را به دست گرفت، سیاست‌های او باعث ایجاد تورم بالا، کاهش چندبرابری ارزش پول ملی، افزایش بدهی خارجی و بیکاری بالا شده است. نارضایتی‌های داخلی در مصر زیاد است و همچنین ناآرامی اجتماعی در این کشور، چشم‌اندازی است که نشانه‌های وقوعش در افق آینده دیده می‌شود. بنابراین این احتمال وجود دارد که نیاز مبرم مصر به کمک ایالات متحده احتمالاً السیسی را به تبعیت از طرح ترامپ برای غزه سوق دهد. هر چند او تا اطلاع ثانوی به مقاومت برای کسب منافع اقتصادی بیشتر از ترامپ ادامه خواهد داد. در واقع به احتمال زیاد السیسی تلاش خواهد کرد که اگر قرار باشد فلسطینی‌ها را در صحرای سینا بپذیرد، بهای بالاتری را از ترامپ برای این پذیرش طلب کند. بنابراین از همه ابزارهای چانه‌زنی استفاده خواهد کرد. ترامپ مصر را از تصمیم اخیر خود مبنی بر قطع کمک‌های خارجی به بسیاری از کشورهای مستثنی کرد. در اوایل ماه جاری، ایالات متحده دو قرارداد فروش تسلیحات به مصر به ارزش حدود ۹۳۰ میلیون دلار را تصویب کرد. علاوه بر این، تنها حاکمان عربی که ترامپ تاکنون به کاخ سفید دعوت کرده است، پادشاه اردن و رئیس‌جمهور مصر هستند. او همچنین علاقه‌مندی خود را برای میانجیگری در مناقشه ۱۵ ساله اتیوپی و مصر بر سر تنش آبی در خصوص احداث سد بزرگ رنسانس اتیوپی ابراز کرده است.

اینگونه به نظر می‌رسد که ترامپ از خودش مطمئن است و فکر می‌کند نیازی ندارد تا به السیسی و ملک عبدالله برای پذیرش طرح اسکان فلسطینی‌ها انگیزه بدهد. شاید ترامپ به این نتیجه رسیده است که این دو، به‌رغم همه تلاش‌های رسانه‌ای و بیانیه‌هایی که صادر می‌کنند، در نهایت نمی‌توانند این پیشنهاد را رد کنند. ترامپ خوب می‌داند که رژیم‌های عربی، دیکتاتوری‌های سرکوبگر هستند که برای بقای خود به تأیید و حمایت ایالات متحده وابسته هستند.

السیسی هیچ همدلی‌ای با فلسطینی‌ها ندارد و حماس را شاخه‌ای از اخوان المسلمین می‌داند. اندکی پس از حمله حماس به اسرائیل در اکتبر ۲۰۲۳، السیسی پیشنهاد کرد که مردم غزه به صحرای نقب، که آلوده به مواد رادیواکتیو است، منتقل شوند تا زمانی که اسرائیل عملیات نابودی حماس را به پایان برساند. او همچنین در سال ۲۰۱۷، یعنی سه سال قبل از اعلام توافق ابراهیم توسط ترامپ، پیشنهاد داد که توافق صلح بین کشورهای عربی و اسرائیل امضا شود. هر چند بعدها بیان چنین موضعی را تکذیب کرد. به‌طور کلی، فاصله زیادی بین آنچه السیسی می‌گوید که عمدتاً برای مصرف افکار عمومی داخلی است و آنچه که واقعاً به دنبالش است وجود دارد. البته اظهارات ترامپ نیز اغلب به منظور ارباب بیان می‌شوند و نباید آنها را به عنوان یک سیاست مشخص و دقیق تفسیر کرد. اما صرف نظر از اینکه طرح او در غزه در نهایت به کجا خواهد انجامید، باید گفت که رهبران عرب جرات نخواهند کرد که ترامپ را در این خصوص به صورت جدی به چالش بکشند.

آذربایجان به‌عنوان صادرکننده انرژی، آن را به یک بازیگر کلیدی در مناطق مختلف تبدیل می‌کند. موفقیت نظامی اخیر آذربایجان در تصرف منطقه مورد مناقشه قره‌باغ کوهستانی اعتمادبنفس باکو را به وضوح افزایش داده است. اگر چه جمهوری آذربایجان هنوز به روسیه بسیار نزدیک است، اما شروع به تثبیت خود کرده است. تصمیم این کشور برای حمله به ارمنستان در سال ۲۰۲۰ با این اطمینان حاصل شد که روسیه انقدر در اوکراین مشغول است که تمایلی به دخالت نظامی در قفقاز ندارد. مانند بسیاری از کشورهای منطقه‌ای دیگر، باکو از زمان آغاز جنگ در اوکراین در سال ۲۰۲۲ شاهد کاهش قدرت مسکو بوده است. این مسئله توضیح می‌دهد که چرا، زمانی که یک هواپیمای مسافری آذربایجان در ۲۶ دسامبر به‌طور تصادفی توسط نیروهای نظامی روسیه سرنگون شد، الهام علی‌اف، رئیس‌جمهور سابق، انتقادات شدید و غیرمعمولی از ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه مطرح کرد. اقدام اخیر باکو برای سرکوب رسانه‌ها و سازمان‌های فرهنگی روسیه ادامه این روند، جدید و غیرعادی است. جمهوری آذربایجان یکی از کشورهایی است که منافع زیادی در تعامل دیپلماتیک آمریکا با روسیه دارد. این کشور نمی‌خواهد که هیچ نتیجه‌ای از گفت‌وگوهای آمریکا و روسیه بیرون بیاید که باعث تضعیف صعود قدرت نوپای باکو شود. بنابراین این احتمال وجود دارد که رفتار باکو در قبال مسکو برای ایجاد روابط نزدیکتر با واشنگتن طراحی شده باشد. لهستان، ترکیه و جمهوری آذربایجان سه مورد متفاوت از کشورهای خارج نزدیک به روسیه هستند که تلاش می‌کنند در شرایط عدم اطمینان در روابط قدرت‌های بزرگ، به‌طور استراتژیک حرکت کنند. اما تنها این سه کشور نیستند که چنین رفتاری دارند. باقی کشورها هم همین مسیر را در پیش خواهند گرفت.

ترجمه: آرنا صدیقی

انحلال پ‌ک‌ک

عبدالله اوجالان، رهبر زندانی حزب کارگران کردستان ترکیه (پ.ک.ک.) روز پنجشنبه در پیامی از اعضای این گروه خواست تا به مبارزه مسلحانه خود علیه آنکارا پایان دهند. او در پیام خود همچنین خواستار انحلال این گروه شد. پیام عبدالله اوجالان از سوی نمایندگان حزب برابری و دموکراسی خلق‌ها که به کردها نزدیک است قرائت شد. رهبر زندانی کردهای مخالف دولت آنکارا گفت که عمر «پ‌ک‌ک» مانند همتایشان به پایان رسیده و همین امر انحلال آن را واجب کرده است. عبدالله اوجالان در پیام خود گفته است که مسئولیت تصمیم انحلال حزب کارگران کردستان ترکیه و خلع سلاح آن را می‌پذیرد. هیتی از حزب برابری و دموکراسی خلق‌ها روز پنجشنبه در زندان با عبدالله اوجالان ملاقات کرد. رهبر زندانی حزب کارگران کردستان ترکیه در این دیدار پیامش را به این هیئت تحویل داد. نمایندگان حزب برابری و دموکراسی خلق‌ها پیام عبدالله اوجالان را در استانبول قرائت کردند. آنکارا فعالیت حزب کارگران کردستان ترکیه را ممنوع کرده بود. عبدالله اوجالان که ۷۵ سال دارد از سال ۱۹۹۹ میلادی تاکنون در زندان به سر می‌برد. او در دادگاه به اتهام «خیانت» مجرم شناخته شد. فراخوان عبدالله اوجالان برای خلع سلاح و انحلال «پ‌ک‌ک» می‌تواند به مناقشه‌ای که چهار دهه طول کشیده و جان بیش از ۴۰ هزار نفر را گرفته است پایان دهد. عبدالله اوجالان با وجود زندانی بودن همچنان نفوذ زیادی بر حزب کارگران کردستان ترکیه دارد. تحلیلگران بر این باورند که کادر رهبری حزب کارگران کردستان ترکیه از فراخوان عبدالله اوجالان حمایت خواهند کرد؛ هر چند شاخه‌هایی از این گروه ممکن است در برابر درخواست رهبری خود مقاومت کنند. آنالنا باتربوک، وزیر امور خارجه آلمان، بیانیه عبدالله اوجالان را «فرصتی تاریخی» خواند و ضمن اعلام استقبال آلمان گفت که چنین اقدامی می‌تواند به توقف چرخه ترور، خشونت و انتقام‌جویی کمک کند. باتربوک همچنین گفت که برای رسیدن به یک راه حل پایدار، گام‌های بیشتری باید برداشته شود که شامل احترام به حقوق فرهنگی و دموکراتیک گردهای ترکیه باشد. منابع متعددی نشان می‌دهند که از سال ۲۰۲۰، بیش از ۷ میلیون ترک در آلمان زندگی می‌کنند. وزارت خارجه انگلستان نیز در بیانیه‌ای حمایت خود را از حرکت مردم ترکیه به سمت صلح و امنیت نشان داد. عبدالله اوجالان در سال ۱۹۷۸ حزب کارگران کردستان ترکیه را به‌همراه گروهی از دیگر مبارزان پایه گذاشت. این گروه مبارزه مسلحانه خود را در سال ۱۹۸۴ آغاز کرد. آنکارا و متحدان غربی ترکیه حزب کارگران کردستان این کشور را «گروهی تروریستی» در نظر می‌گیرند. اما بسیاری از کردهای ترکیه اوجالان را سمبل پر قدرت مبارزه برای حقوق کردها می‌دانند. اوجالان هدایت این سازمان را از کشور سوریه برعهده گرفت که حملاتی را در جنوب شرقی ترکیه و در دیگر شهرهای بزرگ ترکیه انجام دادند. سال ۱۹۸۸، سوریه اوجالان را مجبور به ترک این کشور کرد. او در یونان، ایتالیا و روسیه به دنبال پناهندگی بود تا اینکه ماموران اطلاعاتی ترکیه با کمک سازمان سیا او را در ۱۵ فوریه ۱۹۹۹ در داخل هواپیمایی در نابوری کتیا دستگیر کردند. در همان سال ترکیه او را به اعدام محکوم کرد. چنانچه ترکیه مجازات اعدام را به‌عنوان بخشی از اقدام خود برای پیوستن به اتحادیه اروپا لغو کرد حکم اوجالان به حبس ابد تغییر پیدا کرد. پ‌ک‌ک در ابتدا به دنبال تشکیل یک کشور مستقل گرد بود و اوجالان مبارزه مسلحانه را برای رسیدن به این هدف ضروری می‌دانست. او سال‌ها تنها زندانی جزیره امرالی در دریای مرمره بود. ایده‌های اوجالان پشت میله‌های زندان تغییر کرد و هدف او از تشکیل کشوری مستقل دور شد. او سپس ایدئولوژی جدید «کنفدرالیسم دموکراتیک» را مطرح کرد و آن را دموکراسی مبتنی بر اجتماع و بدون مرز و زندگی زیست محیطی و برابری جنسیتی توصیف کرد. او همچنین استدلال می‌کرد که کردها می‌توانند از طریق آنچه اجرای درست دموکراسی در ترکیه می‌خوانند، به‌دست آورند. دیدگاه‌های جدید اوجالان به‌شدت تحت تاثیر موری بوکچین، فیلسوف سیاسی آمریکایی بود. تا پیش از مرگ بوکچین در سال ۲۰۰۶، اوجالان و بوکچین از طریق وکلای اوجالان با یکدیگر نامه‌نگاری می‌کردند.